

Előfizetési árak:

A kiadóhivatalban átveve:	
Egész évre	8 frt — kr.
Negyedévre	2 „ — „
Helyben házhoz hordva:	
Egész évre	10 frt — kr.
Negyedévre	2 frt 50 kr.
Vidékre postán szállítva:	
Egész évre	12 frt — kr.
Negyedévre	3 „ — „

TISZÁNTÚL

POLITIKAI NAPILAP.

Megjelenik minden nap a hétfői és ünnep utáni napok kivételével

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Apáca n. 3. sz.

A szerkesztőség kéziratok visszatérésére vagy megőrzésére nem vállalkozik.

Előfizetések és hirdetések a kiadóhivatalhoz intézendők.

Egyes szám ára 4 kr.

NAGYVÁRAD, április 20.

Székely támad . . .

A vihar tisztít, de ha már előbb is sok volt az esőből, akkor csak bosszant és nagyobbá teszi a sarat, ami pedig a tisztítás szempontjából éppen nem szükséges.

Hatalmas volt az Ugron támadása. Még az obstrukció idején elhangzott szenzációs beszédek után is hatalmasnak kell mondanunk. Őserővel zugott, viharzott a beszéd, villám, ostor, bunkó zugott a levegőben oly szemkápráztató hatalommal, hogy az ellenség nem bírhatta ki ezt a támadást.

Hanem éppen az a baj, hogy nem volt ellenség, a nélkül pedig nehéz megérteni akkora támadást.

A régi elmúlt dolgoknak szólott az Ugron beszéde. A jelennel szemben nem támadott, sőt több erőt kívánt neki, csak a beszéd vége volt »korszerű« s ez éppen egyik része az Ugron hivatásának, a Tisza szabályozás.

Hanem őszintén meg kell vallanunk, hogy nem ezt vártuk első fellépésétől.

Gondoltuk, hogy a béke derült egeből villám fog lecsapni, mikor Ugron beszél, de azt hittük a villám után termékenyítő erő következik, a rendszer hatalmas elítélése után egy még hatalmasabb program.

Nem a szavakból vártuk mi a villámot, hanem a programból. Nem a kritikától vártuk mi a fellépés hatását, hanem az új sejtelt és sejtetett program-

tól, mely alkalmas bázis lesz egy újabb, egészségesebb pártalakuláshoz.

Az Ugron tegnapi dolgát Polonyi is el tudta volna végezni, sőt híres föliánsával még nyomatékosabban, de ami Ugron Gáborra vár, ahhoz kicsi más.

Miért nem a maga dolgát végzi tehát, miért fog más munkába a mester?

Van-e sürgősebb hazánkban, mint a meddő közjogi alap helyett új alapon új pártalakulásokat szervezni?

Elvégre nekünk tökéletesen hekuba, hogy a kinézereket magyar vagy német kommandóra fogják-e lemanlicherezni, de az igen is életbe vágó kérdés előttünk, hogy idehaza mi vagyunk-e az urak, avagy jöt-mentek tanyája lett-e ez a föld, hogy itthon milyen nyelven szól a hatalom szava, hogy honi buzánk milyen áron kel és hogy tengő iparunk végleg el ne pusztuljon.

Az vigat bennünket, hogy az uzsora és basáskodás megszűnjék, hogy jobb adózási rendszert kapjon a nép, hogy ne csak irott malaszt, szóló ige legyen a törvény, jog, igazság.

Ezekre az ígérekre volt nyitva a mi fülünk, mikor Ugron beszédjét vártuk és válasz, megnyugtató helyett mennydörgés moraja zugott a fülünkbe és sustorgó tüzes menykövek cikláztak körülöttünk.

Ami nem igen történt még idáig, a kormányelnök válasza teljesen lerontotta a nagy rabonbán beszédjének hatását s csak is a kísértő szellemről mondottakat honorálta elismerés.

A disznótorok régen elmúltak. A ta-

vaszi munka dandárjában áll, ekére a kezét és dolgozni.

Most olyan a gazda, hogy bárhonnán elfogadja az igazi munkást.

De ne támadjunk ismét. Elég volí már. Alkotni kell.

Mert ha a nagy székely ismét csak támad, bizony megint székely bánja lesz a vége s igen sokaknak keserű csalódása.

P—y.

Bánffy redivivus.

Budapest, április 20.

Bánffy Dezső báró és társai visszavágnak a politikai hatalom mezejére. Bánffy sehogysem akarja elhinni, hogy ő végleg megbukott és azt hiszi, hogy ő belőle ismét lehet miniszterelnök. Ebben a hitben megerősítik azok az emberek, akiket a Tisza-klikk neve alatt ismerünk és akik érzik és tudják, hogy a mostani rendszer keretében nincsen számukra hely és hogy az ő politikai életük napjai megszámlálva épen csak a jelen országgyűlés tartamára léteznek még, de az általános választáskor letűnnek a látóhatárról és oda szegődhetnek az öreg Bánffy-Jeremius mellé és vele együtt siránkozhatnak az ő Zionjuk pusztulásán.

A Tisza-klikkre szörnyű csapás, hogy az ő legbenfentesebb főispánjaikat sorra nyugalomba küldik és hogy legnagyobb erőfeszítéseiknek nem sikerül közülük akár csak egyet is megmenteni; hiába igyekszik a nagy és a kis Tisza és a Tiszaidák, minden igyekezetük megtörik a miniszterelnök elhatározásán, hogy megtisztítja az országot a régi rendszer összes satelleseitől és új szellemet visz be a törvényhozásokba is.

A „TISZÁNTÚL“ TÁRCZÁJA.

A züllöncz.

Írta: Z.

Kopott, igénytelen alak. Rossz ruhája rongyokban fityeg le róla, szeméi mélyen be vannak esve, haja kuszált, mely már őszülni kezd. Az egész ember csak negyven éves és már aggastyán. Ugy jár egyik boltból a másikba pálinkáért és rendszeresen leissza magát. Ilyenkor egészen idegrázogató alak. Szeméi tüzesek, szájából érthetetlen szavak kerülnek elő. Mántája van, mindig azt hiszi, hogy kergeti valaki. Az emberek szánakozással néznek ez ember után, ki valamikor még hírneves ember volt. A hírnév eltűnt és megmaradt az ember, egy részeges züllöncz alakban. Szegény ember, mikor lesz megállapodásod, mikor mondhatod azt, hogy már nem szenvedsz . . . De azok bünhődni fognak, akik erre a sorsra juttattak . . .

* * *

Bezzeg nem így gondolta ő ezt a sorsát még csak nem is oly régen. Nem így festette ezt ki magának, mikor még annak a baba leánynak a vőlegénye volt, mikor még ország-hírű neve volt. Fialtal ember, ki egy áldott-szívű leánynak a vőlegénye és művész, kinek nevét emlegette az egész ország. Pedig még annak előtte árva fiú volt. Szülei korán itt

hagyták a földi küzdelmet és itt hagyták az egyetlen küzdelmet . . . A szülei házában nem hangoztak többet az édes anyai szavak, hanem rideg gyámja komor szava dominált. Egy elkényeztetett gyerek, ki minden jóhoz hozzá volt szokva, most ilyen komor, rideg befolyás alatt állott. De azért lelkülete hamar felébredt és csakhamar belátta, hogy pénzzel fizetett nevelés nem lehet édes . . . Ilyen tudattal nőtt fel husz éves koráig és az egész világ ellenség volt szemében. Nem volt ideális lelkületű, mindent pénznek, érdeknek látott. Nem vágyott ilyen eszközökkel küzdeni az életben, pedig apja tekintélyes vagyont és hírnevet hagyott hátra fiának. Szomorú és zárkózott természete ellenére nagyon szerette a természetet és ez adta meg életének a gikszeret. Nem egy alkalommal történt meg, hogy naphosszat eljárta a hegyeken, onnét nézte a kilátásokat és azokat lefestegette magának.

Egy ilyen alkalommal lepte meg egy hírneves festőművész leányával együtt. A zárkózott természetű fiú nagyon megtetszett neki, vázlatai és képei melyeket csinált, valósággal elragadták a művészt. Elhatározta, hogy kitaníttatja.

Ennek a határozatnak Gergely Balázs nagyon megörült. De még jobban megörült annak a másiknak, a mester leányának. Szőke karesu alak, valóságos baba képpel. Márvány arcát hogy megsütötte a nap, ezen a képen olyan piros arany foltok voltak láthatók. Ez a kép még akkor bevésődött Balázs szívébe. Ezt

a képet látta maga előtt, ez a kép adta meg neki az erőt a művészetben, hogy méltó legyen hozzá. És mikor lefeküdt, evvel a képpel feküdt le, talán avval is álmodott, ő mint hírneves művész ennek a leánynak a vőlegénye.

Ez a kép csak megnagyobbodott, mikor megismerte annak a babaleánynak a természetét. Az az áldott jó szív, az a humanus gondolkodás és az a kellemes modor, meg az a tudat, hogy ő semmi, csak az a másik . . . ez lenyűgözhetetlenül állott Balázs előtt, mint valóságos eszménykép. Vajjon tudna ő is olyan lenni, ha felhagyna rideg, komor természetével . . .

Szóval annak a babának a természete átalakította Balázst is. A komor ifjúból rajongó idealista lett, kinek minden gondolkodása az életvágyat árulta el, mely a festő-művészetben pontosult össze. A mester otthon taníttatta, meglehetősen sikerrel. Az ő iskolája ment át Balázsba. A könnyű, léha festészetet utálta, csak a természetességet kedvelte. Balázsnak éppen ez ment könnyen. Ez a természet fia, mely nem tud a nagy világ feslettségéről, csupán a természet iskoláit ismeri.

Ez a gondolat, ez az érzés ment át alakjaiba és művészies gondolkodása, melylyel a kép tulajdonképpeni értékét adta meg: a vonzódást. Ezeken az alapelveken haladt Balázs és ez tette képeit hírnevessé.

De a mesternél levő maradásánál csak fokozódott annak leánya iránt való szerelme. Még ugyan nem mondták egymásnak, de tudták ők azt anélkül is. Azok a lázas pillantások

A tervezett rendőri expositura létesítése érdekében a fővárosnak egy bizottsága a napokban helyszíni szemlét készült tartani és mi sem természetesebb, minthogy erre a szemlére meghívták a főkapitányt is.

Rudnay Béla ur azonban a legmerevebben visszautasította a meghívást.

A sajtószertű válasz általános csudákozást keltett és a főkapitány lelki állapotát illetőleg komoly aggodalmak támadtak. Mert hát ép észszel ki is érthetné meg azt a rideg elutasítást? Mi oka lehet? Mi értelme van? Mire jó Rudnay furesa álláspontja? Mi célja vele? Ambíziózus főkapitány, aki súlyt helyez a gondjaira bizott testület organizációjának fejlesztésére, csak örömmel fogadhatta volna a főváros kezdeményezését és csak kapva-kaphatott volna rajta, hogy a geilérthegeyi expositura létesítésével a rendőrségi szervezet tökéletesbitessék.

Nos, a főváros is azt tette. Rudnay válaszában vétele után, a mint minden más ember, aki hirül vette a dolgot: csudákozott.

Sőt csudákozott a belügyminiszter is, a ki gyakorta hirdeti magáról, hogy az ő tevékenységének hajója a törvény, jog és igazság lobogója alatt halad és mert az igazság ebben az ügyben az, hogy a főváros nagyon jó dolgot akar, a főkapitány rideg magatartásának pedig semmi értelme, hátfogta magát Széll Kálmán és kereken kijelentette Rudnay Béla főkapitánynak, hogy eljárását nem tartja helyesnek és nagyon kívánatosnak tartja, hogy a főkapitány a tervbe vett szemlében igenis vegyen részt.

A főkapitány illetéknéppen dezavináltatván az a princípális által, a miniszteri kijelentésből levonta a konzekvenciákat és szóval rögtön bejelentette, hogy ő megváltik állásától.

Ime, így kezdődött a főkapitányi krízis.

Hogy Rudnay Béla írásban is bejelentette-e már az abdikációját, nem tudjuk. Hogy határozat történt-e már a lemondás elfogadása tekintetében, nem hisszük. Hogy az ügyét békésen intézhessék el: kizártnak tartjuk.

Ellenben igenis véljük, hogy Rudnay lemond-

egy esők a homlokán. Balázs nem törődött sokat már velük. A levelek ritkán jöttek, azok is panaszokkal telve, egyszer csak azok is megszűntek. És a leány hába ábrándozott a menyegzőről, a hírneves művészről, a boldog családi életéről, az mind illuzióvá vált. Először még azt gondolta, hogy talán baja van, azért ilyen idegen hozzájuk, de rá jött a valóra. Egy másik, egész ellentéte az ő ártatlanságának tartja őt fogva. Ez a gondolat motoszkált fejében mind-egy éreze nek nem adott nyugtot. Egyszer csak nagy beteg lett. Ágyba döntötte az a rettenetes gondolat a nélkül is gyenge szervezetét, amelyből nem lett többé gyógyulás. Megszűnt szenvedni örökre. Most már örülhetett a demon, mert megszűnt Balázs közt az az egy kötelék is, mely boldogságukat megzavarta.

De csalódott. Mert Balázsban felébredt a lelkiismeret s a va. Most jött csak sorsa tulajdonképeni tudatára. Szerelmét, becsületét, művészetét ennek a nyomorultnak áldozta fel. Ez a gondolat örjítő hatással volt reá: először öngyilkosságra gondolt, de annyi szép megmaradt jelleméről, hogy ezt ne tegye. Hitele, becsülete, mind eltűnt és ott állt pusztán, éhes nyomorral kiverve a társadalom küzdelmes pályáján. Dolgozni, egyszerű munkásnak lenni ez előtte nagyon lealjasító gondolat volt, pedig enélkül nem tarthatta fenn magát. Oda dobta tehát magát a pálinka ivásnak, abba akarta bóját, bánatát belefojtani és éhségét csillapítani.

És az egykori hírneves művész, ki diadalról álmodozott, most a legutolsó pálinka mérésnek ismert alakja. Az utcán a gyermek-had gúnyával, csúfolódással fogadja, az most neki a diadal-utja.

dását minden szomorúság nélkül fogja tudomásul venni a miniszter És talán nem tévedünk, ha azt mondjuk: hogy bizonyos körökben nem is éppen kellemetlen, hogy a dolgok így fejlődtek és honti főispánkodása idején tanusított viselkedését egyes politikusok sem elfeledni, — megbocsátani nem tudják s a kiknek egy régen táplált óhajtasuk fog teljesíteni, ha im Rudnay Déla megváltik a főkapitányságtól.

Egyébként pedig azon gondolkozunk mostan, ha vajjon a főváros nagyon sokat fog e veszíteni Rudnay Bélával?

UJDONSAGOK.

TAJÉKOZTATO.

Április 23. Nemzeti Szövetség közgyűlése d. e. fél 10 órakor a városházán.

Április 30. A biharmegyei Casinó közgyűlése d. u. 4 órákor.

Május 22. A régészeti és történelmi egyesület közgyűlése.

* **A debreczeni róm. kath. főgymnasium ügye** a most tartott két napi tanácskozással a megvalósítás pontjához ért. Az eddigi alapokból s a társadalmi gyűjtés várható eredményéből főlépül a főgymnasium és a kegyesrend új háza (mely utóbbinak költségeit 70,000 frtban irányozták elő) s a szükséges felszerelések után fönmaradó 25,000 frt a fönntartásra fordítatik, mint alap. Ehhez járulnak még a tandíjak s a még így is kevésnek látszó évi jövedelem kiegészítésére 11,000 frt évi állami segítséget kérnek a vall. és közokt. minisztertől. Ha e kérelem elég korán kedvező elintéztést nyer, ami nagyon valószínű, akkor hozzá látnak az építéshez s addig is, míg az új épület felépül, bérelt házban már a jövő iskolai évben megnyitják az V. és VI. osztályt. — A tárgyalások befejezte után a bizottság üdvözlő telegrammot küldött Schlauch bibornok püspöknek, Wlassics miniszternek s Magyar Gábor kegyesrendi rendfőnöknek. Kedden délután megtekintették a Parlagon levő gazdasági iskolát, este pedig Hooman tiszteletére bankettet rendeztek a tanárok a Bikában. A társadalmi gyűjtés első eredménye az az 1000 frt, melyet Váczy János egyházi főgondnok ajánlott föl.

* **A főorvos köszönete és bucsuja.** Emlegettük, dr. *Hoványi* Ferencz, Nagyvárad város főorvosa betegség miatt megváltik állásától és nyugalomba vonul. Távozása alkalmából felemlíti, hogy a közegészségügy javítása érdekében mily nagy áldozatot hozott a város; míg elődje egy szűk kamarában végezte hivatalos teendőit, most kényelmes, jól felszerelt orvosi hivatal van. Létesítették a járványkorházat, gőzfertőtlenítőt stb. A közegészségügy javítására irányozott munkődése közben tapasztalt támogatásért hálás köszönetet mond s kéri, hogy a közegészségügyet a jövőben is oly melegen karolják fel.

* **Pénztárvizsgálat a városnál.** A jövő hétfőn Beöthy László főispán számonkérőszékét tart a városnál. Tegnap délután pedig a polgármester megvizsgálta a főbb tisztviselők közbejöttével a városi pénztárt. Ugy a pénzt, mint a letéteket teljesen rendben találták.

* **Érdekes rekonstruálás.** Mint értesülünk, az albsi árpádkori templom ez évben ép oly kijavításon fog átesni, mint tavaly a szomszédos ótományi. Az albsi templom a maga nemében még érdekesebb, mint az ótományi, mert oly szűk helyre van építve, hogy a toronyt nem lehetett szokás szerint a homlokzat elejére, nyugat felé építeni, hanem a templom keleti részén a szenthelyhez van ragasztva. Biharmegye történetében annyira nevezetes Albsi Zólyomy család multja is összefüggésben áll e templommal, mert annak csaknem 3 századon át kegyura vala. Mindezeket azért említjük föl, hogy a régészeti és történelmi egyesület figyelmét előre felhívjuk e

kijavításra, annál is inkább, mert a templom minden jel szerint éppen úgy ki volt a közép-korban festve, mint az ótományi, siteri, telegdi régi egyházak s ha a vakolat leszedésénél óvatosan járnak el, több és szebb képet fognak felfedezni, mint a többi régi egyházakban.

* **Biharmegye millenniumi képe.** Bihar-vármegye millenniumi képét a vármegye székházában már sokan tekintették meg s a leg-összintébb elismerés hangján nyilatkoztak róla. Mint halljuk, a napokban a községi polgári leányiskola növendékei is megnézik, a tanítónők felügyelete alatt a monumentális képet. Igen helyes volna, ha a többi iskolák növendékei is megszemlélnék, kellő magyarázat mellett a történelmi mozzanatot megörökítő festményt.

* **Küzdelmes választás.** A margittai főszolgabíró választása, ugylátszik, nagyobb hullámokat fog verni, mint előbb hitték. A központ akként akarja betölteni a megüresedett állást, hogy Margitára megválaszszak *Nyisztor* Alajos m.-csékei főszolgabírót, ennek helyére pedig *Szöllőssy* Ferencz szolgabírót választanak meg Magyar-Cséke főszolgabírónak. — Margittán azonban minden körülmények között *Jezericzky* Dénes szolgabírót akarják főszolgabírónak. A margittaiakon kívül még nagy pártja van *Jezericzky*nek.

* **Készítik az uszodát.** Alig van pár nap óta meleg idő, Feldmann már hozzá kezdett az uszoda összeállításához. Pár éven át nagyon kevés ideig lehetett élvezni a Körözs vizét, most azonban úgy látszik, májusban már sokan fognak lubiczkolni a vízben.

* **Uj selyemgyár.** Budapestről azt írják, hogy a kormány befejezte a híres bécsi Bujatti selyemgyár igazgatóságával folytatott tárgyalásokat, melyek sikerre is vezettek s a cég Magyarországon felállítja selyemgyárát. Az új gyár *Báttaszéken* lesz. A kormány a gyárnak szubvenciót ad, azonkívül a szegszárdi selyemtenyésző intézete, illetve telep összes terményeit rendkívül kedvező feltételekkel bocsátja az új gyár rendelkezésére. — Ez a cég azonban nem azonos azzal, amelyik Nagyváradon akar selyemgyárát felállítani.

* **Az erdélyi püspök czime.** A vallás- és közoktatásügyi miniszter körrendeletet küldött szét az összes törvényhatóságokhoz, a melyben közli az erdélyi r. kath. püspök hivatalos czimzését. A körrendelet szerint ugyanis a miniszter arról értesült, hogy több törvényhatóság hivatalosan »gyulafehérvári r. k. püspök« majd »erdélyi l. sz. kath. püspök« czim�t használtak. A régi kinevezési kir. kéziratok tanúságához képest elrendeli, hogy jövőben »Erdélyi püspök« (»Episcopus Trausylvaniae«) czim�t használják.

* **Rendjelviselési engedély.** Király ő Felsége legkegyelmesebben megengedte, hogy gr. *Starhemberg* Vilmos, a 7. huszárezred századosa a török császári *Ozmanie*-rend 3. osztályát; csajádi *Horváth* János 7. huszárezredbeli főhadnagy pedig a királyi porosz vörös sarsend 4. osztályát elfogadhasák és viselhesék.

* **A műborkereskedés: esalás.** Ezt a fontos kijelentést tette a szegedi királyi lielőtábla s ez ítéletet a Kuria is jóváhagyta. Az erre vonatkozó határozat érdekes része a következő: Ha az eladó bár természetes bort adott el, mégis tudva műbort küldött, ez az eljárása a magánjogi esalást megállapítja, mert ezzel a vevőt tudva és akarva tévedésbe ejtette. — Az ilyen bírósági határozatok remélhetőleg hatással lesznek azokra a nagyon is elszaporodott borlparosokra, akik a magyar bor híret már is alaposan tönkre tették.

* **Beküldetett.** A nóta ugyan azt mondja, hogy: »Nagyváradon lakni nagyon kellemes!« Igaz, hogy ezt a nótát énekelik *mindenütt* az országban, *csak Nagyváradon nem!* Mert aki belekóstol *ebbe* a kellemes életbe, hamar elfelejti *azt* a nótát. Van is oka rá, hogy elfelejtse, mert például a városi utcákat kisérik reggelként takarosan s az összegyűlemlt szemét-

ből esinos kis buczkakat raknak; elvinni azonban nem szükséges, mert most épen alkalmas tavaszi szelek járnak s miért ne takarítaná meg a város a szállítási költséget, mikor a személbuczkat a nap folyamán olyan kifogástalanul belefújja a tavaszi szellő a járó-kelők szeméibe. Szállítási költséget nem kell fizetni — igaz. Hanem a járó-kelők polgárok szemésem szemégtödör — ez is igaz! Ez az egyik; a másik egy konkrét eset, amely ugyancsak a váradi rendről és személybiztonságról nyújt az ismeretlen idegennek helyes fogalmakat. A minap reggel 8 óra előtt Várad egyik előkelő utcáján a Sztaroveczky-utcán napidolgom végzésére mentem, egyszerre csak kinyílik fölöttem egy ablak s zsuhe egy lavor viz a nyakam közé szakad — ha félre nem ugrom. Ezt azonban, nem a véletlennek, hanem a saját ügyességemnek köszönhetem. Mikor még aztán feddő pillantást küldöttem a magasba — hangos nevetés hallatszott le hozzám; erre bocánatot akartam kérni, hogy arra járni elég merész voltam — de nem tehettem fájdalom, mert becsukták az ablakot. Aztán mondja valaki, hogy nem igaz az a nóta. (Váradhelyi.)

* **Büvész előadás a szinkörben.** Nagy közönség nézte végig tegnap este *Balthazár* magyar-amerikai büvész előadását a szinkörben. Az előadás minden pontja megérdemelte ezt az érdeklődést. A szebbnél-szebb mutatványok nagy tetszést arattak; némelyik pont pedig messze kivált a már megszokott ilyen mutatványok közül. Legszébb volt a Gül Bala című pont, a melynél élő rózsafákat hozott elő reudkivüli ügyességgel s a lemetszett rózsákkal kedveskedett a jelenvolt hölgyeknek. Az előadás érdekes a megtekintésre.

* **Alapítvány — bolondok házára.** Mikor a főrendiház első ízben nem szavazta meg a honboldogító egyházpolitikai javaslatokat, valami meghibbant eszű ember, önmagára gondolva, 5 frtot küldött Nagyvárad város polgármesteréhez egy Nagyváradon felállítandó bolondok háza alapjára. Több bolond persze nem akadt, aki erre a célra adakozott volna. A tegnapi pénztárvizsgálat alkalmával ezt az árva öt forintot hozzácsatolták a városi árva-ház alapjához.

* **Szobatóz.** Tegnap délután 1 órakor könnyen veszélyessé válhatott volna az a szoba tüz, amely Rét-utcán a Zsiskov F. házában pusztított. A tüz egy ruha szekrényben keletkezett, valószínűleg egy beleejtett szikrától. Csakhamar az összes ruhaneműek összeégtek s a tüz kicsapott a többi butorokra is. A lángok már az ablakon csaptak ki, mikor hozzá fogtak az oltáshoz. A házbeliék és egy kéményseprő csakhamar eloltották a tüzet.

Ítélet a sár- és kavics-csalásban.

— Ötödik nap. —

Nagyvárad április 20.

Az ötödik napi végtárgyalás a sár- és kavics-csalás ügyében végre eredményre vezetett, a törvényszék meghozta ítéletét.

Munk Jakab vállalkozó ellen az ügyész bizouytékok hiányában a vádat elejtette, míg a másik két vádlott társát *Csepely* Zsigmondot és *Deák* Józsefet elítélte a törvényszék s a megkárosított várost polgári perre utasította. Hogy mi lesz e polgári per eredménye, az nagyon kétséges. A polgármester meg fogja indítani minden bizonnyal. A törvényszéki ítéletnek azonban nagy haszna van, a város közigazgatása tisztult meg vele.

A tárgyalás lefolyása a következő:

Elnök *Nagy* József, szavazó bírák: *Grám* Sándor és *Mikó* Gyula dr., jegyző: *Misley* Gyula. Ügyész: *Korn* Lajos.

A f. hó 12-én a tárgyalás amiatt szakadt félbe, hogy az ügyész *Kotting* Péter beidézését látta szükségesnek, valamint Klein Sámuel, Ellbogen Dávid és *Nemes* Károly ismételt kihallgatását a megvesztegetési kísérletre vonatkozólag.

Kotting Péter fugyivásárhelyi lakos előadja,

hogy volt fuvaros a városnál és *Nemes* Károlyt ismeri.

E.: Nem volt maga *Munk*nál, mikor *Nemes* Károly pénzt kapott tőle?

T.: Nem, nem is tudom, hogy adott-e neki valaha.

E.: Nem emlékszik arra, hogy mikor *Nemes* panaszkodott *Munk* előtt a munka csekélysége miatt s azt mondta *Munk*, miért nem ad annak az embernek 1 frtot?

T.: Nem emlékszem, nem tudok róla.

Klein Sámuel kereskedőt hallgatják ki.

E.: Ápril 1-én volt *Nemes* házában?

T.: Igen, mert minden vasárnap kiszoktam menni Szöllőre az iparosokhoz számlával s adósságért mentem *Nemes*hez is.

E.: De *Nemes* miért beszél, hogy más ezéiből volt ott.

T.: Nem igaz kérem semmi. Hallottam, hogy mit mondott. Elég bizonyíték az, hogy este sem mentem ki hozzá, pedig biztatott, hogy este lesz pénze.

Rádl Ödön: Ismeri *Munk*ot?

T.: Igen, de nem állok vele összeköttetésben.

Nemes Károlyt hallgatják ki ezután.

E.: Mi történt, mit beszéltek maguk *Klein* kereskedővel akkor délután?

Nemes elmondja a beszélgetés tárgyát, a megvesztegetési kísérletet.

E.: Tartozik ön *Klein*nek?

E.: Nem tartozom semmivel.

Klein: Kérem én beigazolom hitelesen vezetett könyvekkel, hogy tartozik, valamint azt is, hogy *Nemes* egyik lakóját ráakarta birni, hogy mondja ugyanazt, amit ő, a megvesztegetést.

Nemes fentartja állítását.

Tanukat szembesítik.

E.: Emlékszik *Nemes*, hiszen azt vallotta, hogy *Kotting* tanuja volt, hogy *Munk* pénzt adott magának, meg arra bírta, hogy adjon az öreg *Zsigán*nak 1 frtot?

T.: Igen kérem *Kotting* ott volt.

E.: Hát hallotta maga ezt *Kotting*?

Kotting: Én nem hallottam.

Rádl: Volt maga *Kotting* *Nemes*sel együtt *Munk*nál?

Kotting: Voltam, de ilyes beszédet nem hallottam.

Zana Vilmos kihallgatása következett ezután, aki tanuja volt *Klein* látogatásának.

E.: Emlékszik rá, hogy áprilisban *Nemes*nél csinált valamit s ott volt *Klein*?

T.: Igen s mivel én nem ismertem, magukra hagytam. A beszélgetésből a nyitott ablakon annyit hallott: »nem tehetem«.

E.: Nem hallotta, hogy tartozását követelte volna *Klein*?

T.: Nem, hanem még a nyitott ablaknál hallottam, hogy kavicsról is volt szó.

Rádl Ödön: Hallotta azt határozottan, hogy megakarta vesztegetni *Klein* *Nemes*t?

T.: Egyes elejtett szavakból. Azt is hallotta, hogy »meg lesz ennek a dija«, ezt mondta *Klein*. Következteti ezen szavakból, hogy miről volt szó.

Ügyész: Milyen hangon beszéltek?

T.: *Klein* lassan és *Nemes* erős hangon.

E.: Mit mond mindezekhez *Klein*?

Klein Sámuel: *Nemes* elbeszélte a *Nemes* és *Kotting* között levő berugást. *Nemes* tán egy hámot varrt meg neki egyszer s ennek »dija« volt a berugás. Ezt hallhatta a tanu.

E.: Más valamit nem beszélt önnel (*Nemes*hez) *Klein*.

Nemes: Nem volt köztünk más beszéd. Volt szó ugyan a libamájáról és a berugásról, de a »kár megtérítéséről« is.

Ügyész: Mondja *Zana* szemébe azt, hogy azt hallotta az ablakon keresztül: »*Kotting*hez ne menjen el«!

Zana szemébe mondja.

Klein: Nem igaz.

Ellbogen Dávid.

E.: Azt említette *Nemes*, hogy *Klein* az ön érdekében járt nála?

T.: Nekünk nincs semmi köztünk egymáshoz.

E.: Ismeri *Klein*t?

T.: Nem ismerem.

Kiss Dénes dr. *Csepely* Zsigmondhoz intéz kérdéseket.

— Kért ön egyes összegeket szomszédaitól?
— Igen kértem többször. (Négy nevet mond.)

— Volt önnek vagyona?

— Igen, egykor vagyonos ember voltam.

— Volt községi bíró?

— Igen Mondokon Szatmárban.

Ezek után védő ügyvéd becsatoltatni kér egy bizonyítványt *Csepely* kölesőneiről.

Ügyész: *Klein* Sámuel kivételével a kihallgatott tanuk megesketését kéri.

Rádl Ödön kéri *Klein* Sámuel megesketését is.

A törvényszék mind a négy tanu megesketését elrendeli. Ezzel a bizonyító eljárás befejeztetett s elnök felszólítja az ügyészt vádindítványának előterjesztésére.

A vádbeszéd.

Korn Lajos: A sár a hová freceszen, föltot hagy, a trágya ha piszkálják büdös. Mégis a velük foglalkozás hasznos, mint ez az ügy bizonyítja. 5 nap alatt nagyon kényes dolgot piszkáltunk, mely miatt a közigazgatást korholhatná, de nem teszi, mert nem tudja, hogy az embereket, vagy az intézményeket vádolja. Egyes tényeket akar konstatálni. Vezérelvül szolgál *Deák* ama mondása: Nem döglük meg az egér a szuszékben. 10—13 éve annak, hogy a szövetkezet dolgozik *Deák* ur a csendes társ csak az osztalékban részesül. Ez olyan köztudomású tény akart lenni.

Törtétek egyes feljelentések is és nyomukban vizsgálatot is tartottak, de hát milyet. Kihallgatták a tanukat, *Deák*ot, *Csepely*t a panaszost s az egész eljárásról nem vettek fel jegyzőkönyvet.

Aztán az történik, hogy csak heti kimutatást készítenek, a szállításról a mikor az ellenőrzés még nehezebb lesz. Beszedits főmérnök azt mondta, hogy a fordulás maximális száma 25 forduló, de 40 forduló is fordult elő a rövások közt, de ezt nem vette észre a főmérnök. A vállalat kezelése is különös 101,000 frtot fizettek már ki a várostól *Munk*nak s könyveket nem vezet, hanem minden ellenőrzés *Csepely*re volt ruházva, a ki ellenőrzi így azután a munkát, *Deák*ot, a főmérnököt, a vállalkozót stb. *Csepely* kimutatása szerint elkészítik a számlát és szombaton fizetnek e szerint. A trágyahordásnál, a tég ahordásnál az alantos kedveskedik a fölöttesnek s ennek eredménye, hogy írásbeli rendeletekkel kell kitiltani a felfüggesztett egyént a hivatalból. A kár megállapításánál a vizsgálóbíró nem kap a várostól adatokat.

Amilyen kárt itt az adatok segítségével meglehet állapítani, az véleményeszerint sem helyes. Sőtét dolgok ezek. Ha lett volna ellenőrzés, ma nincs vádlott.

Három dologra terjeszkedik ki. 1. Tétetett-e e perben feljelentés? 2. Milyen volt a vádlottak hivatali jellege. 3. Milyen a kezelés.

A vizsgálat iratai közt nem egy feljeleníti a polgármesterhez. A határozatban azt mondja erre a polgármester, áttétetik az ügyészséghez. E határozatban az van még, hogy a polgármester olyan cselekményt lát, mely már az ő fegyelmi körébe nem tartozik s ezért utalja a büntető bírósághoz. A pofonúti B-t és azt mondja, hogy megöli. B. panaszra megy és mindenütt elítélik A-t több okból, pedig B. nem mondja, hogy így és így ítélik el. A polgármester is csak oly cselekményt lát, melyet megbüntetni kér.

Munk nem visel sem hivatali, sem tisztelt a városnál, de állását a szerződés szabá-

lyozza, melyben az ő jogai és kötelességei vannak megállapítva. A minősítés rá nézve is ugyanaz lehet, mint a köztisztviselőre nézve. Deák állása pályázat útján töltetik be s feyelmi uton bocsátatik el. Sürgős esetekben önállóan rendelkezhetik. Ő tehát közhivatalnok, mert állása bir a közhivatal minden jellegével.

Csepely Zsigmondnál a védelem a polgármester egy elhamarkodott kijelentésébe kapaszkodik, hogy ő cseléd. A szabályrendelet szerint nyugdíjigényre jogosult s az állami utkarparókkal egy tekintet alá esik.

Hosszan bizonyítja a szabályrendelet alapján, hogy Csepely köztisztviselő s mindezek folytán az a meggyőződése, hogy Csepely nem mint cseléd volt alkalmazva a városnál.

A kezelésre is ki kell terjeszkednie. Az 1885-ik évtől teljesíti Munk a szállítást. A város árverést hirdetett s Munk egy bizonyos percen leengedett és most részint a saját, részint fogadott fuvarosokkal hordatott. A rovásfák alapján történt a kifizetés. A trágyahordásnál Csepely felírta a szekeresek számát s felírása szerint kifizették.

A végtárgyalás adataira tért át.

Ami Csepely ténykedését illeti, beismerést tett arra nézve, hogy ellenőrzés helyett többet rótt a fuvarosoknak. Beismerte, hogy erre őt Deák utmester bírta rá. Hogy tényleg így történt, erre nézve bizonyítékokat sorol fel. Bizonyítékot szolgáltat Szeremi, Biri Mihály, Zana Ágoston, Retteg István, Kiss József, Pókay István, Huoch Sebestyén, Tokaji Mihály, Sujtó János, Móga János, Sujtó Ferencz, Avrán Lőrincz, Nagy Lajos, Rácz János, Koszta, Nagy Péter fuvarosok. Ezzel Csepely vallomásának őszintesége bizonyítva van.

Deák a végtárgyalás alkalmával szolgáltatott adatot. Határozottan tagad most is, tagadott a vizsgálóbíró előtt is. Az ő meggyőződése az, hogy Deák is vétkes és erre nézve bizonyíték Csepely vallomása. Ez a 74 éves ősz ember vallomása azt a hatást tette rá, hogy őszintén beszél. Részletezte a dolgot, külső körülményeket sorolt fel. Tagadott, mert Deák biztatta fel rá, mert 300 forintot ígért neki s mikor azt vette észre, hogy a hitegetések nem valósulnak meg, akkor bevallott mindent. Ez a vallomás a közvetlenség melegével hat. Deák eszközölte ki, hogy Csepely legyen folyton a rovások kezelésénél. Deák megjelenik a helyszínen, igaz, hogy sok helyen kell megjelenie, de nem akarta észrevenni, ami történik. A szőlővétel is bizonyíték Deák ellen. Lehetett-e Tatár Katalinnak annyi pénze, hogy szőlőt vegyenek rajta. De tegyük fel, hogy volt. De mikor a bajt a nyakukban érezték, akkor eladják a szőlőt. A trágyahordásnál is ő a bűnös. Hogy a trágya hordásánál is kára van a városnak, hivatkozik Deák előadására a vizsgálat során.

Deák többféle indokot hozott fel arra nézve, hogy miért hordták a trágyát a szőlőbe. Azt mondta, hogy a sorompó zárva volt, pedig csak egy nap volt zárva. Azt is mondta, hogy kicsi a lerakási hely, pedig a földszint szerint azon a helyen sokan rakodhattak. A Kommendáns-rétre nem hordhatták a kavicsos trágyát, azt mondja Deák s a jó trágyát pedig a szőlőbe vitték. Ez sokféle megindokolása annak, hogy miért vitték a trágyát a szőlőbe. A főmérnök azt mondja, hogy a tisztviselők elszámolták a trágyaszállítást, pedig Deák vallomása szerint ilyen nem történt. A szőlők távolabb vannak mint

a lerakóhelyek. Ha korrekt dolog lett volna a szőlőbe való vitel, akkor mire való az indokokat így variálni. Hegedűs visszaküldi a trágyát, hogy ne hozzanak többet, mert ez káros a városnak. Ha a rendes lerakódó helyre jön a trágya, akkor kevesebbe kerül a városnak a hordás. Csepely is ténykedett a trágyahordásban, ezt több tanu bizonyítja tagadásával szemben. E mellett még négy hűtlen kezelés is merült fel Deák ellen, aki még figyelmességét is honoráltatja Laendler vállalkozó által.

Ki kell terjeszkednie a kár megállapítására is. Ezt a kárt positive kiszámítani nem lehet. A főszámvevő megpróbálkozott vele, de hiába. A végtárgyalás alapján kihozott 925 frt 85 kr. csak 7 ember adatai alapján történt számítás eredménye. Ez a manipuláció már 14 év óta tart és valószínű, hogy nem csak 7 fuvaros hordott. A kár kétezer forintnál több. A trágyahordás kárát sem lehet kiszámítani, de kétségtelen van kár itt is.

A vállalkozóra nézve kimondja azt, hogy nem tudja kimutatni, hogy mi kára van ezen ügyben. Vannak pedig terhelő adatok. Munk Jakab tagadta az összeköttetést Deákkal és Csepelyvel. Beismeri, hogy feljegyzéseket sem tett. Terhelő adat Munk ellen Csepelynek a vizsgálóbíró előtt tett vallomása. Terhelő adat ellene a Móga-féle eset, aki azon panaszkodott, hogy kevesebbet kap munkájáért mint más. Hogy Csepelyvel összeköttetésben lett volna, erre nézve adat nincs. Így látszik, hogy Munk semmivel sem tartotta szükségesnek törődni. Kellett pedig könyvet vezetnie annak, akinek annyi sok vállalatai vannak. Végül felemlíti a Nemes Károly-féle esetet. Két dolog van Nemes vallomásában. Az egyik panasz Munk előtt Csepelyre, a vád nem tudja ezt bebizonyítani. A másik eset a végtárgyalás alatt történt dolog. Klein vallomása ellenkezik Nemesével, de ő Nemes és Zanának ad igazat. A terhelő adatok azonban nem bizonyítják a részességet.

A sár- és kavics hordásnál Csepely és Deák együttesen ténykedtek. Csepely ravasz fondorlatot követett el, Deák pedig elmulasztotta az ellenőrzést. Mindezek miatt Csepely Zsigmond ellen a csalás és hűtlen kezelés vádját, Deák ellen pedig a csalás, hűtlen kezelés és a megvesztegetési kísérlet vádját emeli.

Indítványozza, hogy Munk a vád és következményei alól felmentessék.

Rádi Ödön.

Rádi Ödön Munk Jakab védője köszönetét nyilvánítja az ügyésznek, hogy nem hódol a vádlók általános szokásainak. De ő ennél többet vár. Mert terhelő vádak, melyeket az ügyész említett Munk ellen, nincsenek. Képtelen volt az egész vád, mert a vádló is beismerte, hogy a kártömeg legalább 2 ezer forintra ment 14 év alatt. Ha felosztjuk ezt esztendőként, ezen ismét osztozkodni kellett volna Deáknak, Csepelynek, Munknak és Beszeditsnek. Nem lehet feltenni, hogy egy ilyen dús gazdag ember ily nyomoruságos összeget elfogadjon. Munk többekkel áll összeköttetésben. A kincstárnak már 21 év óta szállítja. Felmutat egy sürgönyt, melyet Temesvárról a hadtestparancsnokságtól küldtek, melyben eszdalkozásokat fejezik ki, hogy a versenytárgyaláson részt nem vesz. A kereskedelmi törvények nem állapítják meg azt, hogy Munknak mint bejegyzett kereskedőnek könyvet kellett volna vezetnie. Az ügylet különben is mindössze 600 frt hasznosított Munknak s hetteknint rendes kimutatást kapott a mérnöki hivataltól, mely szerint a fizetések történtek.

Foglalkozik ezután részletesen a fuvarosok Munk ellen tett vallomásaival s egyenként szá-

folja meg. Nemes Károly vallomására nézve az ügyész is kijelentette, hogy nem képez bizonyítékot. Gyanusítani lehet bárkit is. Nemes Károly szavahihetősége is kérdés tárgya. Jogtalan vagyonszerzést követett el és elévült a büntetésre csak azért nem büntethető. Házsárto, iszákos embernek ismerik, ki a feleségé is kétszer rá lött. Joggal kéri a vádak hiányában annak elismerését, hogy már terhelő adatok sem forognak fenn Munk Jakab ellen.

Délután.

Elnök: 3 órakor nyitotta meg a tárgyalást s most Kiss Dénes dr. mondott egy szépen átgondolt védbeszédet mint Csepely védője.

A beismerő vádlott védelme — ugymond — nyugodtabb. Ha bűnös valaki, úgy legyen beismerése is. Semmi kedve sincs foglalkozni a nagyváradi panamával. A panama kérdése a társadalom és a sajtóé. A nagyváradi sajtó azt konstatalta nemrég, hogy nincs panama. Csatlódott a vádhatóság képviselőjében, mert egy tárgyilagossá vádbeszédet várt. Egy bagatelt czáfolni valója van. A vádló elítélését kérte a védenéznek és ő felmentését fogja kérni. Felmentését illetőleg jogi körülményekre is hivatkozhatik. A beismerés megtörtént és így valódi herosi tett volt tőle a felmentést kéri. Polemizál a közvádlóval a köz és magánvádat s Csepely Zsigmond hivatali jellegét illetőleg. Azt állítja, hogy az utkarparó nem közhivatalnok s a B. T. K. 467. §-ára hivatkozik, hivatkozik azonkívül kuriai döntvényekre, a szabályrendeletre stb. Addig míg Csepely szolgálatban volt, nulla volt. Minő boldogság lehet most megtudni Csepelynek 16 év után, hogy közhivatalnok A inkriszió alapján megállapítva látja, hogy Csepely nem közhivatalnok.

Csepely Zsigmond egymaga már végigszenvedte a büntetést és ez eshetik neki különösen rosszul. Itt paragrafus kénszerről van szó. A csalás vádja alól kéri védenézét felmenteni. A védenéze büntethetőségével foglalkozik most. Mennyi a város kára? Foglalkozik itt Ragány főszámvevő véleményével. Azt a kárösszeget, melyet a főszámvevő megállapított, fel kell osztani 3 utkarparóval is, akik szintén róttak és fel kell osztani Deák utmesterrel is és ami ebből megmarad, az egy rendkívül csekély összeg. Hivatkozik azon 25 tanura, akik nem kaptak több rovást. Így érthető, hogy az öreg Zsiga kölcsönre és fia segélyére volt utalva.

Ez igen nagy enyhítő körülménye van még s ez Deák József. Mikor Csepely hivatalba lépett, már akkor is öreg ember volt, még pedig becsületes ember. De Deák Józseffel találkozott. Nagyon rossz társaságba került az ő közhivatalnoka s nem tehetett mást mint mindenkinek engedelmeskedni. Az ő büntethetőségét kéri tehát a lehető legcsekélyebb mértékben megállapítani.

A hűtlen kezelés vádja nem állhat már meg, mert Csepely már nem közhivatalnok. Egy fontos enyhítő körülmény a per szignaturája. A razzia nagy aparatussal indult meg, de parturiant montes nascitur ridiculus mus. Csepely a ridiculus mus. Csepelynek az a hibája, hogy nem tudott az árral uszni, hanem arra vonszolva lett. Kéri a vádlott büntetését a vizsgálati fogságban kitöltöttnek mondani ki.

Várady Zsigmond dr.: Azt kérdezte a vádló, hogy nem tudja, vajjon a magyar közigazgatást keil-e kárhozatni, vagy pedig a nagyváradi közigazgatásban működöket. Azokkal a mozgalmakkal szemben, melyek e pert megelőzték, neki volt a legnehezebb helyzete. Ekkor keletkezett egy vélemény a város társadalmában, hogy a város fejlődése nem kielégítő. Mikor tehát felfedezték, hogy Csepely csal, az értelmiség oda nyilatkozott, hogy erélyesen meg kell vizsgálni a dolgot s kivágni jól az eres részeket. Így keletkezett a per. Bevallja, hogy ő maga is tulhajtotta a per. Bevallja, hogy ő maga is biztatta Deák Józsefet, hogy valljon be mindent. Az a tulhajtás talán most el fogja hinni a vágtárgyalás után, hogy van még tiszta közigazgatás is. A vádló igen lelkiismeretes munkát végzett ezen ügyben és mégis csak annyit talált, hogy az indokok Deák József ellen gyengék, de támogatják Csepely Zsigmond vallomását. Foglalkozik Csepely hangon hosszasan a vádlottakkal s végezettel a csalás vádja alól kéri felmenteni a vádlottak. A trágyahordásnál sem lát mást,

mint egy felfújt hójagot, mely kireped az első érintésre. Az, hogy a trágját nem Kommerdáns-rétre, hanem a szőlőbe szállították, nem képez dolosus károsodást. Hivatkozik arra, hogyha a szekerek mind egy helyre hordják a trágját, ebből több órai torlódás származik. Minő abnormis kis összegek jönnek ki, ha a trágjahordásnál egyesek által elért hasznót boncsoljuk. Ezután még mintegy öt váddal végez röviden és kéri a vádlott felmentését.

Csepely Zsigmondnak nincs más mondani-valója mint az, hogy biztosan tudja, hogy három ember hamisan esküdt rá.

Az ítélet.

A törvényszék ezután visszavonult s mintegy órai tanácskozás után a következő ítéletet hozta:

Csepely Zsigmond utkaparó a B. t. k. 379, 380, 381 § 2. bekezd. szerint minősülő csalás büntetében mondotta ki bűnösnek és 2 havi börtönre és 10 frt pénzbüntetésre a 2 havi börtön azonban vizsgálati fogságban kitöltöttnek vétetik. Mellékbüntetése 3 évi hivatalvesztés és politikai jogainak elvesztése.

Deák József utmester a B. t. k. 379—380 381. §. II. szerint minősülő csalás büntetében, 361—362. §. szerint minősülő hűtlen kezelésben mondotta ki vétkesnek s 1 évi börtönre, 10 frt. pénzbüntetésre ítélte. Az 1 évi börtönből 3 hónapot kitöltöttnek vesz a vizsgálati fogságban.

Munk Jakab vállalkozó a vád és következményei alól felmentetik.

A törvényszék a káros félt polgári perre utasítja.

Csepely Zsigmond megnyugszik az ítéletben.

Deák utmester felelbezz.

Ügyész úgy Csepelyt, mint Deákot illetőleg szigorításért felelbezz.

EGYESÜLETEK.

A „Szigligeti-Társaság” segélyezése.

A Szigligeti-Társaság az alábbi beadványt intézte a városi és megyei hatósághoz. A kérvény, melyet dr. Adorján Ármán titkár szerkesztett, bizonyára nem marad eredmény nélkül.

A kérvény így hangzik:

Tekintetes Törvényhatósági Bizottság!

Társaságunk, mely immár fennállásának évtizedes fordulójához közeledik, működésének kezdetétől fogva mindenkor azon faradozott, hogy alapszabályaiban meghatározza azon első célját, mely Nagyvárad és Biharmegye szellemi életének emelésére, erejéhez és a viszonyokhoz képest minél hathatósabban előmozdithassa. Ez okból a rendelkezésére álló eszközökkel eddig is megtett minden lehetőt és ha az elért sikerek nagyoknak nem mondhatók, ennek oka nem a Társaság szellemi erőinek gyengeségében, de főképen abban e minden nemes törekvést megbénító szomorú körülményben rejlik, hogy Társaságunk — egy lelkes, de kicsiny csoportot kivéve — az ugynevezett nagy közönség részéről mindeddig nem nyert oly támogatást, milyenre ha nem is a már elért eredmények, de becsületes és kitartó munkássága által talán nem minden jogezim nélkül számíthatna.

A kezdet nehézségei között még nem volt elég bátorságunk ahhoz, hogy az anyagi támogatást hangos szóval kérjük; megvoltunk elégedve azzal, ha működésünk figyelmet keltet és a méltánylás, melyben ma már mind sürűbben részesültünk, csak újabb munkára s újabb kedvre lelkesített.

Most azonban látjuk, hogy a lelkesedés egy magában nem elegendő bármely kisebb terv kivételére sem, a tapasztalás meggyőzött minket arról, hogy további működésünk csak úgy le-

het biztosítva s az eddig nehéz munkával lerakott alapokon csak úgy építhetünk tovább, ha az igyekezet mellé erős anyagi támogatás is sorakozik és ha azok, akik eddig az elismerés szavaiban nem fukarkodtak, velünk együtt a tettek mezejére lépnek és anyagi gondjainkon könnyítve lehetővé teszik azt, hogy terveinket, eszméinket megvalósíthassuk és nagyobb arányú tevékenységet fejtve ki, megmutassuk azt, hogy ily nagy és művelt központban, mint Nagyvárad, szükség van oly irodalmi tényezőre, mely az irodalom és művészet iránt való érdeklődést fentartotta és fejlessze, azoknak új tért nyisson s terjessze egyuttal a közművelődést is erejének összes hatalmával, lelkesedésének egész sugárzó melegével.

Épen azért fordulunk a tekintetes törvényhatósági bizottsághoz is, mert meg vagyunk győződve, hogy céljainkat helyesli, eszméinket magáénak vallja s törekvéseinket pártolja. Tudjuk, hogy eddigi működésünk nem ismeretlen a tekintetes törvényhatósági bizottság előtt s éppen azért oly őszinte bizalommal terjesztjük elő kérésünket, mint a mily őszintén fordul a gyermek szülőihez; hisz a Szigligeti Társaság tagjai e város s megye fiai; az pedig akinek nevét viseli, szintén e város szülőjé volt s minden talpalatnyi tét, amelyet munkánkkal a magyar nemzeti közművelődés javára megnyertünk, e város, e megye dicsőségét hirdetendő.

Ezek után azon tiszteletteljes kéréssel fordulunk a tekintetes törvényhatósági bizottsághoz, méltóztassék a »Szigligeti Társaság« részére, tekintettel annak céljaira és fennállása óta elért eredményre, lehetőleg *állandó évi segélyt* megszavazni, hogy ezáltal működésünk sikeresebb lehessen.

Társaságunkat a tek. törv. hat. biz. szíves figyelmébe ajánlván, alapszabályaink egy példányát mellékelve hazafias tüdőzlettel s tisztelettel maradtunk a Szigligeti Társaság nevében.

Nagyvárad, 1899. ápr. hó.

Dr. Bodor Károly,
titkár.

Rádl Ödön,
elnök.

IRODALOM.

Egy kitérő könyv. Abbé Alizon, *Mária, a szomorúak vigasztalója.* Elmékedések és elbeszélések május havára, válogatott imagyüteménnyel. Ara szép vászonkötésben 1 frt. A pénz előleges beküldése esetében a könyv *bérmertesen* küldetik. Megrendelhető a *Szent-István-Társulat könyvkiadó hivatalában.* Budapest, VIII., Szentkirályi utca 28. szám.

Igazságszolgáltatás.

Halálos ítélet.

A múlt év novemberében eset színhelye volt a ferencvárosi gázgyár telepe. A dráma szereplői Kondor Adám és Juresák József nap-számokos. Juresák, a kora reggeli órákban vígan folytatta megszokott munkáját, sépszenet taligázott, mikor szemb került vele Kondor a ki früstökölt s kis zsebkést tartott a kezében. Amaz évődve feléje kiáltott:

— *Csunya baba! Csunya baba!*

A munkások azzal a csúfolódó megszólítással gyakran szokták ugyan egymást illetni a gázgyárban, mégis Kondort szörnyű harag fogta el s a késsel a társa felé rontott. És még jobban feldühösödött azon mikor Turessák azt kérdezte tőle: *Mit akarsz te mamlasz?* Se szó, se beszéd több, Kondor a kést Juresák szívébe döfte. A boldogtalan ember össze esett s miután, néhány perc múlva meghalt. Kondor ma *szándékos emberölés* miatt állt törvénybe. A tárgyaláson dr. Bakonyi bíró elnökölt, a vádat Böhm kir. alügyész képviselte, kirendelt védő dr. Gonda Dezső volt.

A vádlott bűnbánóan, könnyek közt ismerte be véztes tettet.

Elnök: Hogy követte el a tettet?

— A késemet beleszurtam.

— Aztán?

— A kést kihuztam, megtöröltem, és hazamentem.

— Mint a ki jól végezte dolgát?

— Elmentem, mert tudtam, hogy baj lesz belőle.

— Mióta ismerték egymást?

— Azóta, hogy a gyárban együtt dolgoztunk.

— Mondta Juresák magának máskor is azokat a csúfolódó szavakat?

— Nem.

Dr. Gonda: Mit gondolt maga azután, hogy a kést Juresákba szurta?

— Semmit.

— Nem busult azon, hogy belehalt Juresák.

— Ezt másodszor sem hittem, a mikor hallottam a szomorú dolgot.

— Hát csak úgy játékból késezt?

— Nagy mérgemben.

Sántha bíró: Nem mondta előbb annak a szegény embernek: Hallgass, mert beléd szurom a kést!

Bakonyi elnök: De a tanúk bizonyítani fogják Vádlott: Hát bizony alighanem mondtam valamit.

Elnök: És ha már megszurta, miért hagyta ott, a helyett, hogy segítségére lett volna?

— Nem sejtettem, hogy olyan nagy a baj.

— Hisz véresen huzta ki a kést szívéből?

A vádlott tovább is csak annyit hoz fel a mentségre, hogy nem is gondolt arra, hogy halálos szurást ejtett a szerencsétlen Juresákon. Ezután a tanukat hallgatták ki, akik bizonyították, hogy Kondor fenyegetődött is. Egyébként a csunya baba megszólítás szelében divatos volt a gyár munkásai között. A kir. ügyész indítványa után dr. Gonda Dezsővédő az eredeti súlyos vád helyett, csak halált okozott súlyos testi sértést (806. 3.) kérte megállapítani szép beszédben.

A törvényszék a védő álláspontját fogadta el s ezen alapon ötévi fegyházra ítélte Kondor Adámot. Ugy a közzéadó, mint az elítélt felelbezzett.

A nagyvárad kir. tábla elintézt ügyei.

Előadó: Poynár Dénes.

650. Dobi Sándor s. t. lopás stb. — részben megvált.

730. Tar Mihály becsületsértés — visszautasítva.

816. Lump János lopás — h. hagyva.

829. Rosenbaum Ede st. hatóság el. erőszak — h. hagyva.

831. Rác Imre s. t. lopás — h. hagyva.

1063. Steiner Dávid becsületsértés — visszautasítva.

1064. Geere Mihály s. t. testi sértés — h. hagyva.

1420. Nagy József s. t. halált ok. testi sértés — v. utasítva.

758. Delimán Flóra testi sértés — helybeahagyva.

759. Kupareszk György magánlak és testisértés — r. megvált.

763. Kádár Sefron s. s. lopás — feloldva.

796. Mészáros János érem szab. sértés — h. hagyva.

836. Budrás Ferencz testi sértés — feloldva.

Előadó: Urbán Adolf.

947. Pantye Fimie hamis eskü — megváltoztatva.

1001. Zolera Tógyer testi sértés — részben megvált.

1054. Mihucz Blag gondatl. ok vizáradás — h. hagyva.

1078. Malaj János okirat hamisítás — rendelet.

897. Jakab László s. t. sikkasztás — helybeahagyva.

899. Szerák Márk s. t. sikkasztás — feloldva.

971. Czitrovsky Miklós testi sértés — helybeahagyva.

972. Bíró Ferencz s. t. lopás — részben megváltoztatva.

979. Sturz Tógyer s. t. jogtalan elsajátítás — r. megvált.

1467. Dubez Soma testisértés — rendelet.

A nagyvárad kir. tábla kitűzött ügyei.

Előadó: *Polchi Mór.*

978. Argyelán Vaszali s. t. lopás.
 1144. Szőke Lajos s. t. testi sértés.
 1153. Surics András s. t. testi sértés.
 1154. Tóth Mátýásné rágalmazás.
 1159. Borda Ferencz lopás.
 1161. Papp András lopás.
 1162. Grósz Jenő sikkasztás.
 1164. Löbli Jakab lopás.
 1435. Herczberger Kálmán testi sértés.
 1436. Guttman Lászlóné, s. t. lopás és orgazdaság.
 1437. Dankotán Raszk testi sértés.

TAVIRATOK.

Megtagadott elégtételadás.

Székes-Fehérvár. április 20. (Saját tud. táv.) Valami konfliktussa támadt Székes-Fehérvár város tanácsával Trangoth honvédszázadosnak, amiért is elégtételt kért. H a v r a n e k polgármester, Polczer első és Simon másodpolgármestertől. A kihivottak megtagadták az elégtételadást azon okból, hogy hivatali ténykedéseiből kifolyólag senki fegyveres elégtételadásra nem kötelezhető.

A Dreyfus-ügy.

Páris, április 20. A »Figaro« ma madame Pays, Lebrun-Redault százados és néhány más tiszt vallomását közli. A kihallgatott tisztek azok, akik előtt Lebrun-Renault említést tett Dreyfus állítólagos vallomásairól.

Madame Pays tiltakozik házasternőjének és Bertulus vizsgálóbírónak a vallomásai ellen.

Lebrun-Renault azt mondja, hogy Dreyfus ártatlanságát hangoztatva, ezt is mondta:

— Ártatlan vagyok. Három év múlva ki fog derülni ártatlanságom. A miniszter tudja. Du Paty de Clam, aki néhány nappal ezelőtt meglátogatott czellámban, azt mondta nekem, hogy a miniszternek tudomása van ártatlanságomról. A miniszter tudta, hogy ha ki is szolgáltatam Németországnak okiratokat, azok jelentéktelen okiratok voltak és csak azért szolgáltatam ki őket, hogy fontosabbakat kapjak értük.

Lebrun-Renault azután jelentést tett azokról a látogatásokról, amelyeket Gonse tábornoknál és Casimir-Periernél tett és azt mondja, hogy azt a megbízást kapta, hogy hallgasson a dologról.

Risbourg ezredes azt vallja, hogy szemrehányást tett Lebrun-Renault-nak, a miért újságírók jelenlétében nyilatkozott. Guerin ezredes és néhány más tiszt azt mondja, hogy Dreyfusnak valamely vallomásáról mindjárt a lefokozás után hallottak. Darras tábornok azt vallja, hogy csak azt hallotta Dreyfusról, hogy ártatlanságát hangoztatta. (Magy. Táv. Ir.)

Anglia külpolitikája

London, április 20. A londoni kereskedelmi kamara tegnapi évi lakomáján a devonshirei herceg, a titkos tanács elnöke kifejtette, hogy az angol kormány igyekszik azok szerint az elvek szerint cselekedni, amelyek Angliának Kinában követett politikáját mindenkor vezették.

Nagyon kétségesnek tartja, hogy a közvélemény most a kormány pártján állana-e, ha ezektől az elvektől el kellene térnie, ami a válság kitörését siettetné. Ezt a válságot, amely még nagyon messze lehet, de egészen közel is lehet, siettetni, nem áll érdekében Angliának. A még uratlan földrészekre vonatkozólag azt mondta a szónok, hogy a kormány arra törekszik, hogy Angliának biztosítsa megillető részét. A kormány azon van, hogy azokat a kapcsokat, amelyek a gyarmatokat Angliával összekötik, egyre szorosabbra fűzze s azért olyan erőssé akarja tenni a hadsereget és a flottát, hogy Anglia képes legyen gyarmatait és birtokait a világ minden részében megvédeni. Meg lehet ugyan, hogy a kereskedő világ némely csoportjai nem hívei a békének, de különben általában mégis az a meggyőződés uralkodik, hogy a brit birodalom érdekei a béke föntartását követelik meg. Azt hiszi, hogy egy állam sem vesz részt nagyobb buzgalommal a békekonferencia munkájában, mint Anglia.

Nagy tüzvész.

New-York, április 20. A pointepitrei amerikai konzul azt jelenti, hogy abban a tüzvészben, amely a várost sújtotta, 31 ember pusztult el és a katasztrófa következtében 2000 ember vált hajléktalanná. Azt hiszik, hogy a tüzet gyújtogatás okozta s azért Guadeloupe-ban nagy a rémület. (Magy. Táv. Ir.)

A belgiumi sztrájk.

Lüttich, április 20. Az egész lüttichi közszenmedenczében tegnap este úgy látszott, hogy a sztrájk növekvőfélben van. A tegnapi gyűléseken valószínűséggel emlegették, hogy szombaton reggel a lüttichi medenczében megkezdődik az általános sztrájk. Most teljes nyugalom van. (Magy. Táv. Ir.)

Tűz egy kaszányában.

Bécs, április 20. Tegnap este 10 órakor a Josefstadt kerületben lévő lovaskaszánya külön álló szárnyában tetőtűz támadt. A 10. huszárezred legénysége együtt dolgozott a tűzoltósággal, amely az összes gőzfecskendőkkel látott a tűz eloltásához, de soká nem sikerült a tüzet elfojtania. Végre egy óra tájban mégis lokalizálták a tüzet. A veszedelem a közelben fölhalmozott széna és szalmakészletek miatt rendkívül nagy volt. A tűz eloltása után is erős tűzörseget hagytak a helyszínén. Sebesüléseket eddig nem jelentettek. (Magy. Táv. Ir.)

KÖZGAZDASÁG.

A selyemszövő-gyárról.

— Dr. Sarkadi Lajos titkár válasza. —

Rátkay József ur tegnapi »Selyemgyárunkról« című cikkében sok mindenről beszél, a mihez nekem hozzászólásom nem lehet, mert az ő mellőzésének akár honnan is ered az, én oka csakugyan nem lehetek, így tehát cikkének csak érdembeli állítására és személyemet illető részére óhajtom a következőket megjegyezni.

Nem a földmivélsügyi miniszter, hanem a

kereskedelmiügyi miniszter adta meg a vállalkozónak 10 évre az évenkénti 15.000 összesen tehát az időközi kamatokkal növekedő százötvenezer forint segélyt.

A vállalkozó ajánlatában természetesen fokozatosan ezer munkásnak foglalkoztatását igéri, az esetleg vele szerződő törvényhatóságnak a feladata, hogy ez az ígért megfelelő garancia mellett ténynyé váljék, e nélkül megint természetesen vállalkozó ajánlata el sem fogadható.

Bezerédj urat a »Szabadság« valamelyik szedője tette meg *István*-nak, de ez a közvélemény aligha alkalmas arra, hogy belőle félrevezetés volna kimagyarázható.

A »selyemszövőgyárnak« — mert jól értjük meg erről van szó — lehetetlenségét nem sikerült *Rátkay* József urnak kimutatni, az osztrák nagy ipari tekintélyek annyira megijedtek a lehetőségtől, hogy nem áttadják a vámterület közösségét úgy magyarázni, mikép nekünk nem is volna jogunk a náluk virágzó iparágakat meghonosítani. *Rátkay* ur is bizonyosan olvasta az osztrák és magyar lapok idevonatkozó tudósításait.

A *Tuszkay*-hoz intézett levélben *Bezerédj* Pál ur beszél egy negyedik »selyemgombolyító gyárról« és még csak nem is »selyemgyárról«, a mit még *Rátkay* ur a »selyemszövő« gyárral összetévesztöetne. Tehát az ebből fakasztott »teljes megvilágítás« is homályos.

Dr. *Várady* Zsigmond ur tudtommal közvetlenül szokta a véleményét közre adni és alig hiszem, hogy reám vonatkozólag kockáztatta volna azt a megjegyzést, hogy mig *Bezerédj* Pál ur szerényen jelzi, hogy ő a selyem festés terén nem szakember, dr. Sarkadi Lajos ur oly szakismerettel szól a tárgyhöz, mintha pár évtized óta vezetné egy selyemfestő gyár ügyeit, nem hiszem pedig azért, mert, mint becsületes ember nem szokott valótlan állítani, mert én selyemszövő gyárról is nem mint szakértő irtam és beszéltem, hanem mint egy vállalatról, egy »gyárról« általában, a mely ha megfelelő föltételek mellett létesülhet, most is valom és hirdetem, hogy nagyfontosságú és kiváló előnyöket rejt magában iparunkra.

A mi végül a *becsületesség-mérő* illeti, erre nézve csupán azt jegyzem meg, hogy bár a magam becsületességét is latra merem tenni, nem hiszem, hogy a *Rátkay* uré felbillenthető, ha a min nincs okom kételkedni, egyensúlyban tarthatja is. Egy különbség mégis van köztünk, az t. i., hogy én a magam becsületességének tudatában nem tudnám alap és indok nélkül mások jóhiszeműségét kétségbe vonni. A tiszta borral pedig nem becsületességi verseny futtatásra hittam fel *Rátkay* József urat, hanem arra, hogy közölje le *Bezerédj* urnak azt a levelét, a melyből kitetszik az ő aggodalmának jogos alapja, mert a közérdek megköveteli, hogy ne suba alól, hanem nyíltan mutassuk ki a magán érdekek kielégítésére, Nagyvárad törvényhatóságát felhasználni szándékozó üzelmeket, szóval a készülődő becsapást.

Dr. Sarkadi Lajos.

Reich Jenő és Társa

Tőzsde jelentése.

— A »Tiszántul« eredeti távirata. —

Határidők.

Az irányzat gyenge.

Buza áprilisra	— — — — —	8 60
Buza októberre	— — — — —	8 19
Új tengeri	— — — — —	4 50
Rozs őszre	— — — — —	7 45
Zab őszre	— — — — —	5 76
Tengeri angusztusra	— — — — —	— — —

Értéktőzsdé.
Budapest, április 20.

Az irányzat gyenge.

Osztrák hitel	—	—	—	—	358.10
Magyar hitel	—	—	—	—	397.50
Allamvasut	—	—	—	—	365.90
Rimamurányi	—	—	—	—	307.—
Magyar jelzálog	—	—	—	—	249.—
Salgótarjáni	—	—	—	—	636.—
Wagon-kölcsön	—	—	—	—	623.—
Villamosvasut	—	—	—	—	225.—
Magyar leszámítoló	—	—	—	—	353.25
Iparbank	—	—	—	—	104.25
Budapest közuti	—	—	—	—	404.50
Kereskedelmi	—	—	—	—	1011.50
Déli vasut	—	—	—	—	78.—

Az irányzat nyugodt.

B e s, április 20.

Osztr. hitel	—	—	—	—	371.25
Magyar hitel	—	—	—	—	390.40
Allamvasut	—	—	—	—	366.15
Birodalmi márka	—	—	—	—	58.75

Hivatalos árfolyamok

a budapesti áru- és értéktőzsdén 1899. április 20-án.

Magyar aranyjárdék 4%	—	—	—	—	119.70
Magyar koronajárdék	—	—	—	—	97.30
Magyar vasuti kölesön aranyban 4,10%	—	—	—	—	121.—
Magyar vasuti kölesön ezüstben 2,10%	—	—	—	—	101.—
Magyar keletvasuti államkötvény 1876-ból	—	—	—	—	120.75
Magyar földtehermentesítési kötvény 4%	—	—	—	—	367.5
Italmérési jog megváltási kötvény	—	—	—	—	100.25
Horvát-szlavon földtehermentesítési kötvény	—	—	—	—	96.75
Magyar nyereség-sorsjegy-kölcsön	—	—	—	—	164.25
Tiszaszabályozás és szegedi sorsjegyek kölesön	—	—	—	—	138.25
Osztrák járadék papírban	—	—	—	—	100.50
Osztrák járadék aranyban	—	—	—	—	100.60
Osztrák járadék ezüstben	—	—	—	—	120.—
Osztrák korona járadék	—	—	—	—	100.50
Osztrák államsorsjegyek	—	—	—	—	139.50
Osztrák magyar bankrészvény	—	—	—	—	920.—
Magyar hitelbankrészvény	—	—	—	—	384.25
Osztrák hitelintézeti részvény	—	—	—	—	369.75
Osztrák-magyar államvasuti részvény	—	—	—	—	363.20
20 frankos arany (Napoleon'or)	—	—	—	—	358.60
Németbirodalmi márka	—	—	—	—	58.45
London vista	—	—	—	—	120.70
Párisi vista	—	—	—	—	47.85
20 márkás arany	—	—	—	—	11.80

A szerkesztővéri felelős:

Dr. VUCSKICS GYULA.

Uj festéküzlet. Kizárólag festékárak.

GALLOVITS M.

Nagyvárad, Nagy-Teleky-u., 532. Saját ház.

Van szerencsém a n. é. közönség b. tudomására hozni, hogy helyben Nagy-Teleky-utca 532. szám alatt, egy a mai viszonyoknak megfelelő

festéküzletet

nyitottam. — Üzletemet az e szakmába vágó összes cikkekkel berendeztem; u. m: porfestékek, olajban tört festékek, butor-, kocsis- és padlólakkok, parketfénymáz, bronzok sárga, fehér, vörös és zöldeiben, továbbá nagyválasztéku piktor és mázó ecsetek, meszelők, surolókefék. ugy-szintén házfedél festéshez igen ajánlatos karbolineum, vörös, zöld és barna színekben.

Miután festéktörő gépekkel rendelkezem, olajban tört festékeket és karbolineumot tetszés szerinti színekben bármikor készíthetek és azokat gyári árnál is sokkal olcsóbban árusíthatom.

A midőn a t. vevőközönség pártfogását kérem, bátorkodom megjegyezni, hogy főtörekvésem leend a n. é. közönség nagybecsült meglegedését kiérdemelni.

Kiváló tisztelettel

GALLOVITS M.

VASUTI MENETREND.

Érvényes 1898. évi október 1-től.

Nagyvárad—Belényes—Vaskóh.				Vaskóh—Belényes—Nagyvárad				Nagyvárad—Gyoma				Gyoma—Nagyvárad.			
V. v.		Sz. v.		Sz. v.		Th. v. sz. sz.		V. v.		Sz. v.		Sz. v.		V. v.	
Nagyvárad ind.	3 50	2 40	Vaskóh ind.	4 30	2 —	Nagyvárad ind.	5 50	2 37	Gyoma ind.	3 40	2 40	Nagyvárad ind.	3 40	2 40	
V-Velenceze >	4 05	2 51	Lunka-Rézbánya >	4 42	2 43	Ósi >	6 08	2 51	Déva-Ványa >	4 37	3 42	Nagyvárad ind.	4 37	3 42	
Félix-Fürdő >	4 32	3 13	Szudrics >	5 09	3 12	Uj-Palota >	6 24	3 05	Körös-Ladány >	5 13	4 23	Nagyvárad ind.	5 13	4 23	
Kardó >	4 50	3 27	Belényes >	5 37	3 52	Gyires >	6 41	3 17	Szeghalom >	5 40	4 54	Nagyvárad ind.	5 40	4 54	
Magyar-Gyepes >	5 50	4 17	Sonkolyos >	5 58	4 15	Körösszeg >	7 02	3 36	Vésztlő >	6 12	5 33	Nagyvárad ind.	6 12	5 33	
Tasádfő >	6 07	4 31	Belényes-Ujlak >	6 10	4 27	Szakál >	7 39	4 05	Köt >	6 38	6 09	Nagyvárad ind.	6 38	6 09	
Drág-Cséke >	6 30	4 45	Borz >	6 19	4 37	Nagy-tóti >	7 55	4 21	Iráz >	6 52	6 28	Nagyvárad ind.	6 52	6 28	
Magyar-Cséke >	6 50	4 55	Sólyom >	6 35	4 58	Komádi >	8 25	4 32	Komádi >	7 10	7 03	Nagyvárad ind.	7 10	7 03	
Dusesd >	7 05	5 12	Gyanta >	6 56	5 19	Iráz >	8 42	4 49	Nagy-tóti >	7 22	7 13	Nagyvárad ind.	7 22	7 13	
Szombatság-Rogoz >	7 46	5 47	Hollód >	7 10	5 34	Köt >	9 19	5 14	Sakál >	7 48	7 42	Nagyvárad ind.	7 48	7 42	
Hollód >	7 58	5 58	Szombatság-Rogoz >	7 31	6 03	Vésztlő >	9 44	5 32	Körösszeg >	8 11	8 13	Nagyvárad ind.	8 11	8 13	
Gyanta >	8 12	6 11	Dusesd >	7 55	6 34	Szeghalom >	10 34	6 13	Gyires >	8 33	8 30	Nagyvárad ind.	8 33	8 30	
Sólyom >	8 38	6 36	Magyar-Cséke >	7 58	6 49	Körös-Ladány >	11 —	6 31	Uj-Palota >	8 47	8 52	Nagyvárad ind.	8 47	8 52	
Borz >	8 53	6 50	Drág-Cséke >	8 26	7 17	Déva-Ványa >	12 03	7 21	Ósi >	9 03	9 18	Nagyvárad ind.	9 03	9 18	
Belényes-Ujlak >	9 05	7 01	Tasádfő >	8 40	7 33	Gyoma érk.	12 45	8 06	Nagyvárad érk.	9 20	9 33	Nagyvárad ind.	9 20	9 33	
Sonkolyos >	9 18	7 13	Magyar-Gyepes >	8 54	7 50	Nagyvárad—Érmihályfalva				Érmihályfalva—Nagyvárad.					
Belényes >	10 04	7 47	Kardó >	9 27	8 31	Nagyvárad ind.	6 50	5 40	Érmihályfalva ind.	5 05	5 33	Nagyvárad ind.	6 50	5 40	
Szudrics >	10 27	8 09	Félix-Fürdő >	9 40	8 45	B.-Püspöki >	7 17	5 57	Érselind >	5 37	6 24	Nagyvárad ind.	7 17	5 57	
Lunka-Rézbánya >	10 56	8 21	V-Velenceze >	10 01	9 09	Bihar >	7 44	6 20	Szekelyhid >	6 14	6 22	Nagyvárad ind.	7 44	6 20	
Vaskóh érk.	11 12	8 49	Nagyvárad érk.	10 11	9 19	Paptamási >	8 13	6 48	Nagykágya >	6 27	7 04	Nagyvárad ind.	8 13	6 48	
Szekelyhid—Margitta				Margitta—Szekelyhid				Nagyvárad—Érmihályfalva				Érmihályfalva—Nagyvárad.			
V. v.		V. v.		V. v.		V. v.		Vegyes v.		Vegyes v.		Vegyes v.		Vegyes v.	
Szekelyhid ind.	9 50	7 55	Margitta ind.	4 35	4 45	Nagyvárad ind.	6 50	5 40	Érmihályfalva ind.	5 05	5 33	Nagyvárad ind.	6 50	5 40	
Apátkeresztur >	10 46	8 41	Monos-Petri >	4 46	4 56	B.-Püspöki >	7 17	5 57	Érselind >	5 37	6 24	Nagyvárad ind.	7 17	5 57	
V.-Ábrány >	11 03	8 55	V.-Ábrány >	4 57	5 08	Bihar >	7 44	6 20	Szekelyhid >	6 14	6 22	Nagyvárad ind.	7 44	6 20	
Monos-Petri >	11 16	9 06	Apátkeresztur >	5 13	5 26	Paptamási >	8 13	6 48	Nagykágya >	6 27	7 04	Nagyvárad ind.	8 13	6 48	
Margitta érk.	11 28	9 16	Szekelyhid érk. reg.	5 54	6 07	Gyapoly >	8 29	7 03	B.-Diószeg >	6 42	7 33	Nagyvárad ind.	8 29	7 03	
								Nagyvárad—Érmihályfalva				Érmihályfalva—Nagyvárad.			
V. v.		V. v.		V. v.		V. v.		Vegyes v.		Vegyes v.		Vegyes v.		Vegyes v.	
Szekelyhid ind.	9 50	7 55	Margitta ind.	4 35	4 45	B.-Diószeg >	8 52	7 24	Gyapoly >	6 59	7 32	Nagyvárad ind.	8 52	7 24	
Apátkeresztur >	10 46	8 41	Monos-Petri >	4 46	4 56	Nagykágya >	9 07	7 38	Paptamási >	7 24	8 39	Nagyvárad ind.	9 07	7 38	
V.-Ábrány >	11 03	8 55	V.-Ábrány >	4 57	5 08	Szekelyhid >	9 40	8 03	Bihar >	7 45	8 40	Nagyvárad ind.	9 40	8 03	
Monos-Petri >	11 16	9 06	Apátkeresztur >	5 13	5 26	Érselind >	10 08	8 26	B.-Püspöki >	8 05	8 40	Nagyvárad ind.	10 08	8 26	
Margitta érk.	11 28	9 16	Szekelyhid érk. reg.	5 54	6 07	Érmihályfalva érk.	10 44	9 —	Nagyvárad érk.	8 21	9 10	Nagyvárad ind.	10 44	9 —	

† A vonatok közlekedési ideje közép-európai idő szerint van kitüntetve. — A vastagabb számok este 6 órától eggyel 5 óra 59 perzig terjedő éjjeli időt jelentik.

A *-gal jelzettek feltételes megállóhelyek.

Nyomatott laptulajdonos: Szent-László-nyomda részvénytársaság nyomdájában Nagyváradon.